

Κεφάλαιο 10: Η άνοδος του κινήματος, η ένταξη της Βρετανίας στην ΕΟΚ και τα λάθη της ηγεσίας των ΙΣ

Πηγή: <https://www.marxists.org/archive/higgins/1997/locust/>

Κεφάλαιο 10 του βιβλίου του Τζιμ Χίγκινς “More Years for the Locust-The origins of SWP” («Κι άλλα χρόνια για την ακρίδα-η καταγωγή του SWP»). Μετάφραση Α.Λ.

Κεφάλαιο 10

Πριν τα 30 επαναστάτης, μετά τα 30 φουκαράς

Γαλλική παροιμία που αναφέρει ο Τρότσκι σε συνέντευξη του 1932

Το πρόβλημα με τον Μαρξισμό είναι οι Μαρξιστές. Έχοντας ανακαλύψει αυτό το παγκόσμιο σύστημα, είναι πεπεισμένοι ότι έχουν αποκτήσει την τεχνογνωσία για το αλάθητο. Ο Τρότσκι, μάλλον όχι πολύ πειστικά, αναφέρεται στον μαρξισμό ως “επιστήμη”. Είναι σαν να παίζετε στα δάχτυλα τους νόμους της κίνησης των φαινομένων, απλά πρέπει να ακολουθήσετε τις οδηγίες του αγαπημένου θεωρητικού σας και τσουπ! η επαναστατική επιτυχία θα έρθει να χτυπήσει στην πόρτα σας και θα ξαπλώσει μπροστά σας.

Δυστυχώς, όχι μόνο για τον Τρότσκι αλλά και για τους υπόλοιπους, δεν είναι έτσι. Τα λάθη του Τρότσκι στην ανάλυση είναι προφανή και πολλά, αλλά η επίδοσή του παραμένει καλύτερη από ό,τι σχεδόν όλων των υπολοίπων επειδή κάποια πράγματα τα συνέλαβε θεαματικά σωστά. Είναι ωστόσο στο κομμάτι της πρόβλεψης που ο Μαρξισμός πρέπει να βάλει τα δυνατά του. Για παράδειγμα, δεν κερδίζει κανείς ένα μεγάλο βραβείο για την πρόβλεψή του το 1938, ότι ο καπιταλισμός δεν θα αναπτύξει

πλέον τις παραγωγικές δυνάμεις και ότι η μόνη εναλλακτική λύση είναι ο σοσιαλισμός ή η βαρβαρότητα, εάν ο καπιταλισμός όχι μόνο επεκτείνεται αλλά το κάνει και με αρκετά θεαματικό τρόπο, βελτιώνοντας το βιοτικό επίπεδο αμέτρητων εκατομμυρίων ανθρώπων. Δεν κάνει καλό να αμφισβητούμε, όπως κάνουν οι πιο βλαμμένοι οπαδοί του Τρότσκι, ότι ο πυρηνικός πόλεμος και η προοπτική του είναι βάρβαρα, ή ότι οι όποιες υπαρκτές βελτιώσεις στις βιοτικές συνθήκες έχουν εξαπλωθεί πολύ άνισα. Αν και όλα αυτά είναι αλήθεια, δεν είναι καθόλου αυτά που έλεγε ο Τρότσκι: δεν γνώριζε για το πρώτο και αρνήθηκε τη δυνατότητα του δεύτερου. Πραγματικά το εννοούσε ότι, ό,τι και να κάνει ο καπιταλισμός είναι αμετάκλητα ξοφλημένος.

Ήταν αυτή η αποτυχημένη πρόβλεψη που αποπροσανατόλισε τον ορθόδοξο τροτσικισμό. Οι τροτσικιστές φώναζαν για την επικείμενη γενική κρίση του καπιταλισμού, ελπίζοντας ότι μια μέρα, αν φώναζαν αρκετά συχνά, θα γινόταν αλήθεια. Και σίγουρα κάποια στιγμή θα γίνει, αλλά έχουμε να κάνουμε καλύτερα πράγματα από το να επικαλούμαστε τον νόμο των πιθανοτήτων. Αυτό που έδωσε στους IS πλεονέκτημα στις αρχές της δεκαετίας του 1960 ήταν μια πιο προχωρημένη ανάλυση που πρόσφερε μια εξήγηση για την προφανή σταθερότητα του καπιταλισμού και έναν προσανατολισμό στη δράση από τα κάτω δεμένο με την προοπτική μιας αναπτυσσόμενης οργάνωσης. Με το πλεονέκτημα της απόλυτης εκ των υστέρων γνώσης, είναι σαφές ότι αυτά τα δυο χαρακτηριστικά αν και πολύτιμα, ήταν τελείως ανεπαρκή για να καλύψουν είτε την έκταση των αλλαγών στο σύστημα είτε τις απαιτούμενες μεταβαλλόμενες και άμεσες απαντήσεις απέναντι σε αυτές τις αλλαγές. Η εξέγερση των φοιτητών ήταν μια τέτοια αλλαγή, το γυναικείο κίνημα, η απελευθέρωση των ομοφυλοφίλων και η εκστρατεία για τη φυλετική ισότητα, με μπροστάρηδες τους μαύρους, ήταν άλλες. Αυτά τα κινήματα ήταν μαχητικά, εξελίχθηκαν παράλληλα και μερικές φορές υπερέβησαν σε ένταση την αναπτυσσόμενη βιομηχανική αγωνιστικότητα. Ήταν μαχητικά με τους δικούς τους όρους, έπαιρναν δύναμη από και μάθαιναν το ένα από το άλλο. Επειδή αποτελούσαν φυσικές απαντήσεις στις πιέσεις ενός μεταβαλλόμενου κόσμου, η θεωρητικοποίηση γι

‘αυτά γινόταν εκ των υστέρων και συχνά κατέληγε σε φαντασιόπληκτο παραλογισμό – όπως ότι το να είσαι λευκός σε καθιστά ντε φάκτο ρατσιστή ή στην παρόμοια αντίληψη ότι η καταπίεση των γυναικών αποτελεί αμετάβλητο χαρακτηριστικό του αντρικού ψυχισμού. Για τους μαρξιστές αυτή δεν μπορεί να είναι η απάντηση, διαφορετικά η θεωρία τους είναι εντελώς άχρηστη. Στην πραγματικότητα, όχι μόνο 150 χρόνια μαρξισμού έχουν χαθεί για το τίποτα, αλλά και ολόκληρη η εποχή του διαφωτισμού αποδείχθηκε μια ψευδαίσθηση.

Εάν οι θεωρίες φαινόταν να αποτελούν κατά κύριο λόγο ανοησίες, τα ίδια τα κινήματα ήταν αρκετά αληθινά και δεν ήταν απλώς δυνητικοί σύμμαχοι, αλλά και αναπόσπαστο κομμάτι του αγώνα για σοσιαλισμό. Με την πιθανή εξαίρεση του IMG, το φαινόμενο αυτό (στΜ των «νέων κινήματων») δεν εκτιμήθηκε πολύ. Από έξω φαίνεται ότι το ενδιαφέρον του IMG οφειλόταν στην έλλειψη επιρροής και ανικανότητας να αποκτήσει οποιουδήποτε επιρροή στο εργατικό κίνημα, αλλά ίσως αυτό να είναι άδικο. Στους οι IS οι νέες ευκαιρίες εκλήφθηκαν ως αποπροσανατολισμός από το κεντρικό καθήκον της στρατολόγησης εργατ(ρι)ών. Οι εργαζόμενες γυναίκες, οι μαύροι εργάτες ναι- οι γυναίκες γενικά και οι μαύροι γενικά, όχι ευχαριστώ. Αυτό θα μπορούσε εν μέρει να αποδοθεί στο γεγονός ότι ένα σημαντικό μέρος της ηγεσίας των IS, λόγω ηλικίας και εμπειρίας, δεν κατανοούσε τη σημασία αυτών των νέων κινήματων (ανήκων σε εκείνη την ηγεσία τότε πρέπει ασφαλώς να ομολογήσω και τη δική μου ενοχή). Ακόμη πιο σημαντικό ήταν το απλό γεγονός ότι για άλλη μια φορά βλέπαμε λάθος το μέλλον. Η γενική προσδοκία μεταξύ όλων των οργανώσεων που ασπάζονταν τα επιχειρήματα υπέρ του δημοκρατικού συγκεντρωτισμού ήταν η επιταχυνόμενη και ταχέως οξυνόμενη ριζοσπαστικοποίηση της εργατικής τάξης. Η εμπειρία με τον «Εργατικό Αγώνα» ήταν, ειδικά για τον Κλιφ, βασανιστήριο. Δικαιολογούσε τις ολοένα και πιο δρακόντειες προτάσεις του (στΜ δηλαδή τα όλο και πιο αυστηρά συγκεντρωτικά μέτρα) επιχειρηματολογώντας για τα μεγάλα βήματα που θα μπορούσαμε να κάνουμε χωρίς να χρειάζεται να περάσουμε όλον μας τον χρόνο με τον Σον Ματγκάμνα. Το να καταρτίσουμε ένα νέο οργανωτικό

σχέδιο που απαιτούνταν για την οικοδόμηση μιας ομοιογενούς επαναστατικής ομάδας, με όλα όσα αυτό σήμαινε για τις φραξιονιστικές αντιπαραθέσεις, μας έπεφτε πολύ βαρύ καθήκον. Έτσι δεν το κάναμε και αντισταθήκαμε όταν άλλοι το έκαναν. Δεν ήταν αξιοθαύμαστο από μέρους μας, αλλά φαινόταν λογικό.

Κρίνοντας εκ των υστέρων, είναι σαφές ότι μακροπρόθεσμα, ο Όμιλος στερήθηκε την ευκαιρία να χτίσει μια πιο σημαντική κοινωνικά και μεγαλύτερη οργάνωση και αυτή με τη σειρά της θα μπορούσε να ασκήσει σημαντική επιρροή στα νεοεμφανιζόμενα κινήματα προς όφελος όλων. Για να γίνει αυτό, θα ήταν ίσως απαραίτητο να αλλάξει ολόκληρη η ηγεσία, συμπεριλαμβανομένου και του Κλιφ-μια περίοδος ήρεμου διαλογισμού θα ήταν καλή για την ηγεσία, ειδικά για αυτόν.

Το 1970, ωστόσο, με την όλη μυωπία του παρόντος, η όλη έμφαση δόθηκε στην αυξανόμενη αγωνιστικότητα των οργανωμένων εργατών και στην πιθανότητα να μετατραπεί αυτή σε οργάνωση από τα κάτω. Με την εκλογή της κυβέρνησης Τόρις, η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, που είχε υπογράψει τον αντισυνδικαλιστικό νόμο επί κυβέρνησης Εργατικού Κόμματος, ήταν πολύ λιγότερο διατεθειμένη τώρα να στηρίξει τον κορπορατισμό του Έντουαρντ Χιθ. Οι IS πράγματι δεν υπολόγισαν καλά την αγωνιστικότητα της βάσης απέναντι στους Τόρις, αλλά είναι επίσης αλήθεια και ότι πολλοί εργαζόμενοι της βάσης είχαν μπουχτίσει αρκετά με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και την υπερβολική αποδοχή από μέρους της των πολιτικών μισθολογικής λιτότητας που επέβαλε η κυβέρνηση Εργατικών.

Οι πρώτοι καρποί αυτών των διεργασιών εμφανίστηκαν στο συνδικάτο NUT (των καθηγητών), που από μόνο του αποτελούσε έκφραση μιας νέας εργατικής μαχητικότητας «λευκών κολάρων» (στΜ ή ας πούμε υπαλληλικό προλεταριάτο), όπου η οργάνωση βάσης των καθηγητών γρήγορα έγινε ανεπίσημη αντιπολίτευση μέσα στο συνδικάτο και μαχητική ηγεσία σε ορισμένους κλάδους του NUT. Με μεγαλύτερη ή μικρότερη επιτυχία, παρόμοια κινήματα άρχισαν να αναπτύσσονται τοπικά από υπαλληλικό και βιομηχανικό προλεταριάτο, στα λεωφορεία του Λονδίνου, το συνδικάτο NUM,

στις αποβάθρες μετά από πολλές και σοβαρές προσπάθειες του συνδικάτου AEU. Το μοτίβο άρχισε να σχηματοποιείται και τα μαθήματα του Κινήματος Μειονοτήτων αφομοιώθηκαν. Ο ρόλος της επαναστατικής οργάνωσης ήταν να ξεκινά και να υπηρετεί την (προαναφερθείσα) δράση, να συμβάλλει στην ανάπτυξη του είδους του προγράμματος που θα βοηθούσε τους ενδιαφερόμενους να χτίσουν τη δική τους στρατηγική για την πρόοδο. Θα ήταν μεταβατικό πρόγραμμα, όσον αφορά τόσο την έκταση των συνδικαλιστικών αιτημάτων όσο και την ανύψωση κι εμπάθυνση της πολιτικής συνείδησης. Ο Όμιλος (IS) έπρεπε να παρέχει το πλαίσιο όπου αυτά θα μπορούσαν να λάβουν χώρα, διαθέτοντας τις απαραίτητες δυνάμεις, όπου αυτό είναι δυνατόν. Η ακραία ανομοιογένεια του εργατικού κινήματος σήμαινε ότι κάποιος σε έναν εργατικό χώρο μπορεί να ασχολιόταν με κάποια άτομα βοηθώντας τα στη συγγραφή προκηρύξεων για να οργανώσουν τον χώρο τους και σε έναν άλλο να βγάζουν μια εφημερίδα βάσης που να απευθύνεται στους αγωνιστές μιας μεγάλης βιομηχανίας. Αυτή η δουλειά δεν γινόταν σε ολόκληρο το φάσμα των αλλοτριωμένων και πρόσφατα ριζοσπαστικοποιημένων (εργαζομένων), αλλά ήταν μια δουλειά που είχαμε μάθει κάπως και είχαμε αρχίσει να κάνουμε, αν όχι καλά, πάντως καλύτερα.

Η κυβέρνηση Χιθ θεωρούσε ως μία από τις προτεραιότητές της τη διαπραγμάτευση της ένταξης της Βρετανίας στην κοινή αγορά (στΜ εννοεί την ΕΟΚ-ΕΕ) και, κατά την ανάληψη των καθηκόντων της, επιδίωξε σθεναρά αυτή την πορεία. Φυσικά υπήρξε μια ισχυρή σοβινιστική αντίσταση οπαδών της «Μικρής Αγγλίας» από την Αριστερή πτέρυγα των Εργατικών γύρω από την εφημερίδα Tribune και το Κομμουνιστικό Κόμμα.

Η επιχειρηματολογία, ειδικά στα στόματα κάποιων ηγετών του ΚΚ, έγινε τόσο ανοιχτά ρατσιστική, που όσοι από εμάς εργάζονταν στα συνδικάτα, κάναμε το καλύτερο δυνατό για να το απαντάμε εντύπως και στις συζητήσεις. Εδώ βοηθήμασταν από το γεγονός ότι, ακολουθώντας μια ντεφετιστική παρά αντιπολιτευτική γραμμή, ακολουθούσαμε εδώ μια και καιρό εμπεδωμένη πολιτική των IS, η οποία συνοψιζόταν καλύτερα στο περιοδικό ISJ, No.11,

1962: «Από μόνη της η Κοινή Αγορά δεν μπορεί να μεταβάλει τον ταξικό συσχετισμό εναντίον μας, αλλά θα μπορούσε αν αναλωθούμε στα επιχειρήματα υπέρ ή κατά, αντί να διασφαλίσουμε ότι οι εργαζόμενοι δεν θα πληρώσουν τις προετοιμασίες (στΜ για την ένταξη) ούτε θα υποφέρουν από τις συνέπειες στην απασχόληση, τους μισθούς ή τις τιμές.» Αυτό ήταν αποτέλεσμα συζητήσεων στους IS, που προέκυψαν από την (έπειτα εγκαταλειφθείσα) προσπάθεια των κυβερνήσεων Μακμίλαν να εντάξουν τη χώρα στην Αγορά, που κράτησε για ένα διάστημα ενώ μια μειοψηφία (στΜ εντός της κυβέρνησης και της άρχουσας τάξης) επιχειρηματολόγούσε υπέρ της αντίθετης κατεύθυνσης.

Στις συνδιασκέψεις των IS του 1970 και του 1971, ο Πίτερ Σέντγκουικ υποστήριξε την σκληρή εναντίωση στην είσοδο στην ΕΟΚ, η παραδοσιακή γραμμή (στΜ του «ούτε μέσα ούτε έξω») επαναβεβαιώθηκε, ωστόσο, από μια ενωμένη ηγεσία που τάχθηκε εναντίον κατά οποιασδήποτε αλλαγής (στΜ στη γραμμή). Δεδομένου ότι η προοπτική ένταξης της Βρετανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είχε πλέον σοβαρές πιθανότητες και μόλις κανά δυο εβδομάδες μετά την επιβεβαίωση της παραδοσιακής θέσης των IS στη συνδιάσκεψη, ο Κλιφ, παρακινούμενος από τον Κρις Χάρμαν, άρχισε να ανησυχεί για το πώς αυτό θα επηρέαζε τα μέλη μας στα συνδικάτα, που εκπροσωπούνταν στη Συνομοσπονδία TUC, το Εργατικό Κόμμα ή στα συνδικάτα τους, όταν θα αντιμετώπιζαν τη συναισθηματική εκστρατεία του μετώπου ΚΚ-Tribune και υπέβαλε ένα κείμενο στην Εθνική Επιτροπή ζητώντας αλλαγή της γραμμής.

Αυτό το ενδιαφέρον για τους συνδικαλιστές αγωνιστές των IS ήταν συγκινητικό αλλά άστοχο- οι έμπειροι συνδικαλιστές – όπως ο Τζίοφ Κάρλσον, Ρος Πρίτσαρντ και Τζιμ Χίγκκινς- ανησυχούσαν για το ότι θα ντροπιάζονταν αν άλλαζαν ξαφνικά μια γραμμή που ακολουθούσαν για αρκετό καιρό. Ότι προέκυψε αυτό το ερώτημα ήταν δείγμα της απειρίας του Κλιφ και του Χάρμαν σε αυτά τα θέματα. Ότι η Εθνική Επιτροπή έπρεπε να εγκρίνει αυτή την αλλαγή γραμμής από τους Κλιφ και Χάρμαν, των οποίων η συνολική εμπειρία ως εργάτες ήταν όλη κι όλη οι 3 μέρες που δούλεψε ο Κλιφ ως οικοδόμος στην Παλαιστίνη, παρόλο που κι ο Χάρμαν

κάποτε ίσως δούλεψε ως πωλητής εφημερίδων, ήταν επίσης δείγμα του πόση απειρία σε τέτοια θέματα είχε η Εθνική Επιτροπή.

Για να δικαιολογήσουν τη θέση τους, οι Κλιφ και Χάρμαν συνέταξαν ένα κείμενο το οποίο κατέληγε στο συμπέρασμα: "Στόχος μας στα συνδικαλιστικά συνέδρια και τα συναφή πρέπει να είναι να αγωνιστούμε για ψηφίσματα για να καταστήσουμε σαφές ότι είμαστε αντίθετοι τόσο στην κοινή αγορά όσο και απέναντι στον συγχυσμένο σωβινισμό των Tribune-KK κλπ. Ωστόσο, αν χάσουμε (στοM αν δεν περάσει το ψήφισμά μας), τότε πρέπει να ψηφίζουμε με την πρόταση των Tribune-Σταλινικών για εναντίωση στην ένταξη (στην ΕΟΚ)."

Όπως απαντούσε εύλογα ένα κείμενο αρκετών μελών της Εθνικής Επιτροπής σε κάποιο Εσωτερικό Δελτίο: «Αυτό που πρέπει να είναι σαφές σε όποιον γνωρίζει οτιδήποτε σχετικά με τη διείσδυση που οι IS έχουν καταφέρει να επιτύχουν στο συνδικαλιστικό κίνημα είναι ότι η δυνατότητα μιας παρέμβασης με αρχές από μια ομάδα χωρίς αρχές είναι πρακτικά μηδενική». [1] Αφού ήταν αρκετά ανόητοι για να υποβάλουν την κριτική τους στο Εσωτερικό Δελτίο, οι αντίπαλοι της νέας γραμμής ανακάλυψαν ότι το κείμενό τους συνοδευόταν από την απάντηση του Κρις Χάρμαν από την περιοχή Τότεναμ. Όχι για πρώτη φορά, και σίγουρα όχι για τελευταία, ο Κλιφ είχε συνεννοηθεί με τον Κρις Χάρμαν, να ξεπροβάλει ο τελευταίος το κεφάλι του από το προπέτασμα, να δει αν οι θόρυβοι που ακούγονταν συνιστούσαν πυροβολισμούς και αν ναι, αν (οι πυροβολισμοί) ήταν πραγματικά επικίνδυνοι. Υπό τον πιασάρικο τίτλο: 'Ποια πρέπει να είναι η στάση των επαναστατών σε αυτή τη συγκυρία;' ο Χάρμαν άρχιζε να φλυαρεί στο γνώριμο στυλ όλων των εσωτερικών δελτίων όλων των τελευταίων χρόνων."1. Είμαστε ενάντια σε οτιδήποτε εξορθολογίζει ή ενισχύει τον καπιταλισμό σε μια εποχή που οι παραγωγικές δυνάμεις έχουν αναπτυχθεί επαρκώς για να κάνουν τον σοσιαλισμό μια αντικειμενική δυνατότητα ... 2. Έχουμε στόχο την αποδυνάμωση των μηχανισμών με τους οποίους η άρχουσα τάξη ασκεί πολιτικο-ιδεολογικό έλεγχο ... 3. Πρέπει να διατηρήσουμε εντελώς την ιδεολογική ανεξαρτησία μας σε ταξική βάση. Αυτό

σημαίνει πλήρη αντίθεση σε όλα τα σοβινιστικά επιχειρήματα. Σημαίνει άρνηση κοινής καμπάνιας μαζί με όσους διαδίδουν τέτοια επιχειρήματα. Εάν μας προσεγγίσουν για κοινή καμπάνια (π.χ. το ΚΚ κατά τόπους) πρέπει να απαιτήσουμε ως προϋπόθεση για οποιαδήποτε κοινή εκστρατεία να βασίζεται (η καμπάνια) στα αιτήματα της τάξης και στην απόρριψη όλης της συζήτησης περί «εθνικής ανεξαρτησίας».

Το κείμενο συνέχιζε σε αυτό το πνεύμα και, πέρα από τις διαστρεβλώσεις του, ήταν χρήσιμο μόνο για να επιδείξει την πλήρη άγνοια για το τι συνέβαινε στα συνδικαλιστικά συνέδρια, ιδιαίτερα με την πρόταση που υπονοούσε ότι το ΚΚ θα αισθανόταν τόσο μεγάλη έλλειψη σε συμμάχους που θα μας προσέγγιζε για ενιαίο μέτωπο απέναντι στην Κοινή Αγορά. Αλλά αν υποθέσουμε ότι κάποιοι διεστραμμένοι σταλινικοί θα το έκαναν, πρέπει να πιστέψουμε επιπλέον ότι παρόλο που προτείναμε την απόρριψη όλων των σοβινιστικών επιχειρημάτων του ΚΚ για μια αντιπολίτευση που βασίζεται στην τάξη απέναντι στην καπιταλιστική εξορθολογικοποίηση, στο τέλος της μέρας θα ψηφίζαμε ένα απόλυτα προβληματικό ψήφισμα και ο φανταστικός σταλινικός θα υποκλινόταν μπροστά στην εκπληκτική δύναμη της διαλεκτικής μας και θα τροποποιούσε το δικό του ψήφισμα προς απόλυτη ικανοποίησή μας. Από την άλλη πλευρά ίσως να μας έλεγε «άντε και γαμήσου». Στην τελευταία ψηφοφορία της Εθνικής Επιτροπής, το μέτωπο Κλιφ-Χάρμαν πέτυχε άλλη φορά μια ισχυρή πλειοψηφία, ενισχυμένη αυτή τη φορά με την ψήφο του Πολ Φουτ, του οποίου τα αδιαμφισβήτητα ταλέντα δυστυχώς δεν συνοδεύονταν από την αντοχή του εντέρου του στην πίεση του Κλιφ.

Η αναπτυσσόμενη μαχητικότητα στην εργατική τάξη και οι οργανωτικές αλλαγές στους IS συνοδεύτηκαν επίσης από εξελίξεις στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους του Ομίλου. Με την δημιουργία ενός αγωνιστικού ταμείου και τη στήριξη σε μεγάλο βαθμό στα μέλη, ο Όμιλος ήταν σε θέση να αγοράσει ένα αξιοπρεπές τυπογραφικό μηχάνημα και γραφεία στην περιοχή Cotton's Gardens, ακριβώς βγαίνοντας από την οδό Kingsland κοντά στην Εκκλησία Shoreditch, γραφεία που χρησίμευαν τόσο ως

τυπογραφείο όσο και ως διοικητικό κέντρο. Ο Ρος Πρίτσαρντ ανέλαβε το τυπογραφικό μηχάνημα, ο Μάικλ Χάιμ την κάμερα και τις πλάκες εκτύπωσης. Ο Ρότζερ Προτζ στην αρχισυνταξία, και το όνομα της εφημερίδας άλλαξε από «Χειρωνακτικός Εργάτης» σε «Σοσιαλιστής Εργάτης».

Η Diane Nair ανέλαβε διοικητική γραμματέας και ο Jim Nichol, μέλος της τοπικής του Νιούκασλ και υπάλληλος στην Εθνική Εταιρεία Ορυχείων, ανέλαβε τα βιβλία. Παρά την έλλειψη χώρου, σε λίγο καιρό εγκαταστάθηκε ένα άλλο εκδοτικό μηχάνημα από την Ανατολική Γερμανία. Είχε μια άγρια όψη, χοντροκομμένο και παλιό. Αυτό το μηχάνημα απαιτούσε ιδιαίτερη προσοχή από τον Ρος Πρίτσαρντ, μόνο κάποιος με τη δική του σοβαρή τεχνογνωσία μπορούσε να ασχοληθεί με τις εκκεντρικές του ιδιαιτερότητες και έτσι ο αδελφός του Τζίμι Νάιτσολ, ο Πωλ, ανέλαβε το άλλο τυποεκδοτικό μηχάνημα.

Λίγο αργότερα, ένας πλούσιος και εξαιρετικά αφοσιωμένος και γενναιόδωρος σύντροφος έκανε μια σημαντική δωρεά κι αγοράστηκαν μεγάλες εγκαταστάσεις στην περιοχή Οναλ, μεταξύ των Οδών Hackney και του Cambridge Heath. Εδώ σε μια πιο ευρύχωρη αίθουσα τύπου, ήταν δυνατό να τοποθετηθούν τα διάφορα τυπογραφικά μηχανήματα. Ο Όμιλος είχε αποκτήσει ένα ωραίο μικρό μέσο παραγωγής εισοδήματος. Σε αυτή τη συγκεκριμένη εξέλιξη ορισμένοι επικριτές, μεταξύ τους, η Joan Smith, εντοπίζουν το κεντρικό γεγονός για τον εκφυλισμό των IS. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι τα κέρδη από από εμπορικές εκτυπώσεις επιχορηγούσαν τις εκδόσεις του Ομίλου και πρόσφεραν τα χρήματα για να απασχολούνται μερικά επαγγελματικά στελέχη πλήρους απασχόλησης. Σε γενικές γραμμές, αλλά όχι πάντα, τα επαγγελματικά στελέχη πλήρους απασχόλησης ήταν άκριτα πιστά στο (ηγετικό) κέντρο και σε όποιον πρότεινε τον διορισμό τους, που ήταν συνήθως ο Κλιφ. Είναι επίσης γεγονός ότι τα κέρδη ήταν εν μέρει συνάρτηση των εξαιρετικά χαμηλών μισθών που καταβάλλονταν στους εργαζόμενους του τυπογραφείου και της παραβίασης ορισμένων κανόνων στα συνδικάτα.

Ωστόσο, από αυτό δεν απορρέει ότι οι σοσιαλιστές θα πρέπει να

απαρνούονται οι ίδιοι τις ευκαιρίες να δημιουργήσουν ένα δίκτυο επαγγελματιών επαναστατών για να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του έργου τους. Αν υποθέσουμε ότι όλο αυτό το πλεόνασμα μένει κατά κάποιον τρόπο αναξιόπιστο ή μιανό και ότι η κατοχή του θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε ένα αυταρχικό καθεστώς που εποπτεύεται από διοπτροφόρους γραφειοκράτες, τότε φοβάμαι ότι πρέπει επίσης να παραδεχτούμε την αλήθεια του προπατορικού αμαρτήματος και να αρχίσουμε να τα βρίσκουμε με τον Παντοδύναμο. Σε διαφορετικές, πιο ευνοϊκές συνθήκες, εγώ θα πρότεινα να επαγγελματοποιηθούν στελέχη του διαμετρήματος των Granville Williams και Στιβ Τζέφρις. Θα πρότεινα επίσης επαγγελματοποίηση του Κρις Χάρμαν, υπό την προϋπόθεση ότι θα είχε πρώτα δουλέψει (στΜ εκτός κόμματος) για τουλάχιστον πέντε χρόνια για να βγάξει το ψωμί του. Όσον αφορά τον Κλιφ, είναι βέβαιο ότι επαγγελματίας ή όχι θα ήθελε πάντα να περνάει το δικό του και θα έκανε τα πάντα για να το πετύχει. Μου είπαν ότι ο Πίτερ Τάαφε του Militant, όταν ξεφορτώθηκαν τελικά τον Τεντ Γκραντ, έβγαλε μια τόσο ειλικρινή ανακούφιση, που ακόμη και οι άνθρωποι που τον ήξεραν καλά τον λυπήθηκαν.

Ο Ντάνκαν Χάλας έγινε επίσης επαγγελματίας πλήρους απασχόλησης ως Εθνικός Γραμματέας, μια δουλειά που δεν υπήρχε πριν. Με την έννοια ότι ήταν άνθρωπος με υψηλό βαθμό πολιτικής γνώσης και σκέψης, την ικανότητα να μιλάει καλά και να γράφει απλά αλλά όσο καλά μιλούσε, ήταν μια καλή επιλογή. Ως άνθρωπος για την ηγεσία και την παρακολούθηση του έργου των τοπικών οργανώσεων, λιγότερο καλός. Παρ' όλα αυτά, προσέφερε θετικά. Πολύ πιο αμφίβολη μακροπρόθεσμη αξία είχε ο διορισμός (στΜ επαγγελματοποίηση) του Ρότζερ Ρόουζγουελ ως Υπεύθυνου του Βιομηχανικού Τομέα, έπειτα από προτροπή του Κλιφ.

Ο Ρόουζγουελ στρατολογήθηκε στο Kingston στις αρχές της δεκαετίας του 1960 από τους Mick Teague και John Palmer. (Γι αυτό έχουν ζητήσει πολλές φορές συγγνώμη, αλλά εξακολουθώ να πιστεύω ότι η μετάνοια δεν είναι αρκετή και πρέπει να συνεχίσω να τους το κοπανάω.) Ήταν μέλος της Νεολαίας Κομμουνιστών και στη συνέχεια της Νεολαίας των Εργατικών και

μέλος ενός πολύ μικρού συνδικάτου, του Σωματείου Μηχανικών στο Μέταλλο, νομίζω. Το πιο αξιοσημείωτο γι 'αυτόν ήταν η αυτοπεποίθησή του: παρά το γεγονός ότι ήταν πολύ κοντός και μικροκαμωμένος και, παρόλο που είχε φαλάκρα από μικρός, περπατούσε σαν τη διασταύρωση Ρόμπερτ Ρέντφορντ και Άρνολντ Σβαρτζενέγκερ. Για να ξεχωρίζει ανάμεσα στα μέλη που ντύνονταν συνηθισμένα, φορούσε ριγέ κοστούμια με καρφίτσα και γιλέκο. Στην Cotton's Gardens μπορεί κανείς να τον βρίσκει πού και πού να παρουσιάζει κάποιο είδος πολεμικής τέχνης με θορυβώδη και θεατρικό τρόπο.

Προς ακριβή μίμηση του Τζέρι Χίλι, το στυλ του οποίου θαύμαζε πολύ, μιλούσε τοποθετώντας τους αντίχειρες του πίσω από τις κόκκινες τιράντες του. Αυτός ο θαυμασμός για τον Χίλι, τον οποίο δεν γνώριζε καθόλου – και σίγουρα ο Χίλι τον έτρωγε για πρωινό – ήταν ένα κομμάτι του δικού του «κακέκτυπου μπολσεβικισμού». Αυτή η εικόνα του σκληρού ανθρώπου που παρουσίασε στον κόσμο ήταν ένα προπέτασμα καπνού ενός συνεσταλμένου συντρόφου, δεδομένης της νωθρότητας και της δειλίας του.

Η καλύτερη περίοδος της πολιτικής δουλειάς του στα εργοστάσια ήταν όταν συνεργάστηκε σε κάποιες συνελεύσεις με την Bernadette Devlin, η οποία ήταν εκείνη την εποχή κοντά στους IS. Η Bernadette, η οποία διέθετε όλες τις ιδιότητες που έλειπαν στον Ρόουζγουελ, συμπεριλαμβανομένης της σεμνότητας, ήταν αυτή που συσπείρωνε τις μάζες και έβγαζε τους σημαντικούς λόγους, όσο ο Ρόουζγουελ συνεισέφερε στη δημαγωγία με τα δάχτυλα στις τιράντες. Ο Ρότζερ μιλούσε, θαρρούσε κανείς αν τον άκουγε λίγο, σαν οι εκατοντάδες που παραβρίσκονταν να είχαν έρθει για να ακούσουν και σαν να μην μπορούσαν να χορτάσουν τον άνδρα με τις κόκκινες τιράντες και την ενοχλητική ρητορική.

Εάν ένιωθε ότι δεν είναι αγαπητός, κάτι που μάλλον γινόταν συχνά, κατέφευγε σε κάποιο επαρχιακό καταφύγιο να λουφάξει. Όταν ήταν πολύ αναστατωμένος και δεν ήξερε πως να το διαχειριστεί, πήγαινε να μείνει στον Κλιφ. Μαζί μπορούσαν να

παρακολουθήσουν παιδικά στην τηλεόραση, ίσως να προλάβουν το «Μπλου Πίτερ», μήπως έπαιρναν καμιά ιδέα για το πώς χτίζεται το επαναστατικό κόμμα με τουβλάκια, ένα μπωλ, ένα μπουκαλάκι κι ένα παλιό παντελόνι. Μια φορά ήμουν προσκεκλημένος του Κλιφ για να μιλήσω στον συντετριμμένο Ρόουζγουελ. Έκλαιγε και έλεγε ότι είναι δυστυχισμένος, αποτυχημένος και άχρηστος και ότι ήθελε να πάει στο Ισραήλ και να ζήσει σε ένα κιμπούτς. Ίσως μέσα σε κάθε σκληρό άντρα κρύβεται ένας Ρότζερ Ρόουζγουελ που πασχίζει να βγει. Αν και έπειτα το μετάνιωσα, προσπάθησα να τον πείσω ότι όλα αυτά είναι βλακείες. Σε μια άλλη περίπτωση, πήγε στο Teesside, όπου γινόταν η πρώτη απεργία στα χαλυβουργεία από τον καιρό της Γενικής Απεργίας (στΜ εννοεί του 1926). Ένας από τους ηγέτες της απεργίας ήταν ο Άρθουρ Άφλεκ, ένας πολύ εντυπωσιακός αγωνιστής και μέλος της Εθνικής Επιτροπής των IS. Οργανώθηκε μια συνάντηση με ομιλητή τον Ρόουζγουελ, για να στηρίξει την πολιτική δουλειά του Άρθουρ. Δεν εμφανίστηκε, με τη δικαιολογία ήθελε να δει την ταινία *Maltese Falcon* στην τηλεόραση. Τέτοιος άρχοντας άνθρωπος ήταν.

Για κάποιον παράξενο λόγο που μου διαφεύγει, ο Κλιφ προστάτευε τον Ρότζερ από τις συνέπειες της παράλειψης των καθηκόντων του. Κάποια στιγμή, πιστεύοντας ότι θα του έκανε καλό, πρότεινε τουλάχιστον σε μια συντρόφισσα να τον παντρευτεί.

Αυτό το ενδιαφέρον για τον Ρόουζγουελ, που έφτασε μέχρι το προξενικό για γάμο, δεν είχε προηγούμενο και ο Ρότζερ, αφού ήταν ο Ρότζερ, δεν του το ανταπέδωσε. Αφού παραιτήθηκε από τη θέση του Υπεύθυνου Βιομηχανικού Τομέα, ανέλαβε για κάποιο διάστημα υπεύθυνος του Λίβερπουλ. Εδώ, σε συνεργασία με τον Αντρέας Ναλιάτι, καθώς χρειαζόνταν πάντα κάποιον να προσφέρει το μυαλό, έδρασε ως το βρετανικό τμήμα της ιταλικής υπο-μαοϊκής οργάνωσης *Avanguardia Operaia*.

Αφού εγκατέλειψε τους IS, πήγε στο Ruskin και στη συνέχεια στην Οξφόρδη και, αφού απέκτησε το πτυχίο του, συνεργάστηκε στενά με τον Frank Chapple, τον ακροδεξιό γενικό γραμματέα του συνδικάτου ETU. Έγραψε επίσης ένα άρθρο για τους IS στην εφημερίδα *Daily Mail*, όπου ισχυριζόταν, μεταξύ άλλων, ότι ο

Κλιφ του απαγόρευσε να παντρευτεί τη γυναίκα της επιλογής του. Από την άκρα δεξιά πτέρυγα των Εργατικών πέρασε στο SDP των Jenkins-Owen. Αυτή η κίνηση, ωστόσο, δεν είχε μέλλον και το λογικό επόμενο βήμα ήταν οι Συντηρητικοί. Εδώ συνάντησε την Λαίδη Porter, τη μυστήρια τύπισσα που διοικούσε τον δήμο του Westminster ως κλάδο του ποινικού συστήματος. Με μεγάλη μυστικότητα, αν και όχι και τόσο μυστικά, ο Ρόουζγουελ διορίστηκε σε ένα ανώνυμο γραφείο στα γραφεία του Δήμου του Westminster, για να την βοηθά να δολοπλοκεί και να μηχανορραφεί προς όφελος των Τόρις μέτρα για την εξαθλίωση των φτωχών και των αστέγων, όλα με έξοδα των φορολογούμενων. Ένα πόστο που συμβόλιζε καταλλήλως μια χαμένη και άχρηστη καριέρα.

Ο Ρόουζγουελ, φυσικά, δε συμμετείχε στην πολιτική δουλειά των IS στην Ιρλανδία. Εκεί κυρίως συμμετείχαν οι John Palmer, Jimmy Greeley, Brian Trench, Paddy Prenderville και Paul Gillespie. Έτσι ένας αριθμός μελών της Λαϊκής Δημοκρατίας (στΜ οργάνωση της Ιρλανδίας) μπήκαν στους IS, μεταξύ των οποίων ο Michael Farrell και ο Eamonn McCann: με τη σειρά τους μας έφεραν σε επαφή με την Bernadette Devlin πριν εκλεγεί βουλευτής. Ήταν αρκετά φυσιολογικό το γεγονός ότι συνεργαζόταν στενά με τους IS την περίοδο που μπούκαρε στη Βουλή και έριξε καρπαζιά στον Ρέτζι Μάουντλινγκ (στΜ δεξιός πολιτικός). Μέσω αυτής της συνεργασίας, η Bernadette συσπείρωνε ακροατήρια και οι IS παρείχαν την οργανωτικότητα και τους ανθρώπους για την οργάνωση των εκδηλώσεων. Αυτές ήταν οι μεγαλύτερες εκδηλώσεις που οργάνωσαν οι IS, είτε πριν είτε μετά. Η συγκέντρωση στο Dagenham συσπείρωσε 4.000 ανθρώπους, με εκατοντάδες άτομα που δεν μπόρεσαν να μπουν, και είχε στο πάνελ επίσης τους Eamonn McCann, John Palmer και Terry Barrett. Μια παρόμοια συγκέντρωση έκανε φίσκα το Δημαρχείο του Γουίμπλεντον.

Παρά την επιτυχία αυτών των μεγάλων εκδηλώσεων, οι IS δεν κατόρθωσαν να χτίσουν οργανώσεις στους έξι δήμους, παρόλο που ο Brian Trench και ο Paul Gillespie κατάφεραν να δημιουργήσουν το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κίνημα των Εργατών, που ακολουθούσε

σε μεγάλο βαθμό τη γραμμή των IS. Μέσω των εντύπων τους, μέσω δημόσιων εκδηλώσεων και εσωτερικής εκπαίδευσης των μελών, οι IS βοήθησαν τη βρετανική αριστερά στο να αποκτήσει σαφέστερη κατανόηση του ιρλανδικού αγώνα. Σίγουρα απέφυγε τα περί “αριστερής ομοσπονδιοποίησης” του Militant και την πολιτική ουράς στον IRA του IMG. Οι IS έπαιξαν σημαντικό ρόλο στις καμπάνιες κατά των φυλακίσεων (στΜ προφανώς εννοεί τις φυλακίσεις μελών του IRA).

Μια από τις πιο αμφιλεγόμενες στάσεις του Ομίλου ήταν η άρνησή του να συμμετέχει στην απαίτηση για άμεση αποχώρηση των βρετανικών στρατευμάτων, όταν κουβαλήθηκαν εξαιτίας των πογκρόμ στην οδό Falls και Derry, προς εμφανή ανακούφιση του καθολικού πληθυσμού που αρχικά προστάτευαν. Αυτή η συγκεκριμένη στάση των IS ήταν ένα από τα θέματα στα οποία άσκησε δριμύτατη κριτική ο Εργατικός Αγώνας. Κάποιος ίσως θα τους είχε πάρει λίγο περισσότερο στα σοβαρά αν ο Σον Ματγκάμνα, σε ένα συνέδριο των IS, δεν κυκλοφορούσε σε φωτοτυπία έναν χάρτη από τον Economist, που απεικόνιζε την τοπογραφία των διαφόρων θρησκευτικών τμημάτων του πληθυσμού (στΜ στην Ιρλανδία). Αυτή η κατανομή, σύμφωνα με τον Σον, έδειχνε πώς μπορούν να διευκολυνθούν οι ανταλλαγές πληθυσμού και εδαφών μεταξύ Βορρά και Νότου και έτσι να ξεπεραστούν οι θρησκευτικές δυσκολίες. Σήμερα συνειδητοποιώ ότι η πολιτική του για το Ιρλανδικό ζήτημα προϋπέθετε μια νέα διχοτόμηση.

Παρόλο που ο Όμιλος γνώριζε τις αδυναμίες του εν όψει των ριζοσπαστικών εξελίξεων που προέβλεπε και ανέμενε με βεβαιότητα, οι IS φάνηκαν να είναι οι πλέον ικανοί να επωφεληθούν από αυτές τις αλλαγές. Όποια και αν ήταν τα μειονεκτήματά του, οι IS πλέον θεωρούσαν τον εαυτό τους ως τον πυρήνα του επαναστατικού κόμματος. Εδώ χρειάζεται μια διευκρίνιση, διότι οι IS δεν το αντιλαμβάνονταν με τον τρόπο που το αντιλαμβάνονταν πολλές μεσσιανικές σχέτες, ως «κόμμα σε μινιατούρα», ακολουθώντας την αθάνατη φράση του Σάχτμαν: «το πολύ μικρό μαζικό επαναστατικό κόμμα». Υπήρχαν εξελίξεις που δεν μπορούσαμε να προβλέψουμε ότι επέβαλαν τις απαραίτητες

αλλαγές στην οργάνωση. Ιδιαίτερα καλά διαπιστώσαμε ότι ένα επαναστατικό κόμμα είναι αυτό που οργανώνει σημαντικό αριθμό εργαζομένων. Είναι αυτό που μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα και να αρχίσει να ορίζει την ατζέντα της εργατικής τάξης. Για παράδειγμα, ότι εάν και όταν καλείται μια γενική απεργία μιας ημέρας, (στΜ μέσω της δράσης του κόμματος) ούτε τα μέλη ούτε οι εργαζόμενοι θα πάνε να εργαστούν εκείνη την ημέρα. Υπήρχε πολύς δρόμος πριν φτάσουμε εκεί, αλλά εν τω μεταξύ η οργάνωση θα μπορούσε να μάθει να οργανώνει καμπάνιες και να αναπτύσσει τις δυνάμεις της στη βιομηχανία.

Σημειώσεις

1. Η Κοινή Αγορά και ο ISG, των σ. Ναλιάτι, Φουτ, Χίγκινς, Πρίτσαρντ, Έντουαρντς, Κάρλσον.